

STAB  
Kvalitetsutvecklare  
Åsa Liljekvist

GYMNASIE- OCH  
NÄRINGSLIVSNÄMNDEN  
2024-10-22

## Tjänsteutlåtande - Utredning distansundervisning gymnasieskolan

### Förslag till beslut

1. Gymnasie- och näringslivsnämnden beslutar att godkänna presentationen *Utredning av förutsättningarna för att erbjuda distansundervisning som särskilt stöd i gymnasieskolan*, daterad den 30 september 2024.
2. Gymnasie- och näringslivsnämnden beslutar att ge utbildningschef i uppdrag att utreda möjligheterna till distansundervisning inom ramen för vuxenutbildning för elever i åldrarna 16-20 år inskrivna i gymnasieskolan, samt ta fram förslag på möjliga studievägar med mer flexibel studietakt med distansundervisning som medel.

### Sammanfattning

Distansundervisning som särskilt stöd får användas för elever som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. Godkännande för sådan utbildning krävs från Skolinspektionen.

Under de fyra år som det har varit möjligt att ansöka om godkännande har 129 ansökningar om att bedriva distansundervisning som särskilt stöd inlämnats, varav 35 ansökningar avseende gymnasieskolan. Tre huvudmän har godkänts för att bedriva distansundervisning i grundskolan, ingen i gymnasieskolan.

Vid distansundervisning krävs extra personalresurser. De elever som har behov av distansundervisning har sannolikt även behov av andra former av stöd i sin skolgång. Kunskapsläget gällande pedagogiska effekter av distansundervisning som särskilt stöd kan betecknas som osäkert.

Skolinspektionen betonar värdet av närundervisning generellt samt vikten av att distansundervisning kompletteras med närundervisning. Med nuvarande lokalbestånd vid Åva gymnasium saknas utrymme för ytterligare utökningar av verksamheten.

Distansundervisning som särskilt stöd är en verksamhet som är ytterst svår att planera och kostnadsberäkna. Täby kommun bedömer att verksamheten kommer att medföra en viss merkostnad för personal, under förutsättning att befintliga skollokaler i kommunen kan användas. Ytterligare kostnadsberäkningar behöver göras inför en eventuell ansökan om godkännande från Skolinspektionen.

## **Ärendet**

*Distansundervisning som särskilt stöd* i gymnasieskolan får sedan 2020 användas inom ramen för en påbörjad utbildning för elever som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik.

### **Juridiska förutsättningar**

Skolinspektionen prövar frågor om godkännande. De bedömer huvudmannens förutsättningar att utföra distansundervisning av god kvalitet, om det kommer att finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet, att huvudmannen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och att kostnaden för utbildningen är rimlig i förhållande till utbildningens syfte och kostnaden för annan gymnasial utbildning. Godkännandet ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet.

Under de fyra år som det har varit möjligt att ansöka om godkännande har 129 ansökningar om att bedriva distansundervisning som särskilt stöd inlämnats, varav 35 ansökningar avseende gymnasieskolan. Tre huvudmän har godkänts för att bedriva distansundervisning i grundskolan, ingen i gymnasieskolan.

### **Pedagogiska förutsättningar**

Vid distansundervisning krävs extra personalresurser för exempelvis produktion av studiematerial såsom video- och ljudinspelningar, individanpassade arbetsuppgifter, tät individuell kontakt med eleven, regelbunden kontakt med vårdnadshavare samt övriga arbetsuppgifter såsom fjärrundervisning vid behov, individuell schemaläggning och kontakt med elevens tidigare skola.

Elever som har behov av distansundervisning har sannolikt även behov av andra former av stöd i sin skolgång, exempelvis specialpedagogiska insatser, små undervisningsgrupper med hög lärar- och personaltäthet, lärare med särskild kompetens, anpassad lärmiljö i de fall då undervisning bedrivs på plats, extra stöd från elevhälsan och från studie- och yrkesvägledare.

Distansundervisning kan gynna vissa elever men ställer höga krav på självständighet och ansvarstagande hos eleven, vilket elever i behov av särskilt stöd ofta har svårt med. Kunskapsläget gällande pedagogiska effekter av distansundervisning som särskilt stöd kan betecknas som osäkert.

Utvecklingen inom artificiell intelligens med exempelvis chatbots är en generell utmaning för skolor idag, bland annat avseende bedömning av elevers kunskaper. Denna utveckling skulle kunna bli särskilt utmanande vid examinationer inom distansundervisning.

### **Lokalmässiga förutsättningar**

Skolinspektionen betonar värdet av närundervisning generellt samt vikten av att distansundervisning kompletteras med närundervisning. Det gäller framför allt inom ämnet idrott och hälsa samt laborationer i naturkunskap eller naturvetenskapliga ämnen, liksom olika inslag i många yrkesämnen.

Med nuvarande lokalbestånd vid Åva gymnasium saknas utrymme för ytterligare utökningar av verksamheten. Lokaler kan behövas för undervisning i praktiska och laborativa moment inom till exempel idrott och hälsa samt naturvetenskapliga ämnen, samt för inspelningsstudio och klassrum för teoretisk undervisning i mindre grupper.

### **Ekonomiska överväganden**

Distansundervisning ska ges inom ramen för *påbörjad* utbildning, vilket innebär en osäkerhet kring hur många elever som kommer att behöva distansundervisning varje läsår. Det är tillika osäkert hur stor andel av undervisningen som kommer att behöva ske på distans för varje elev. Även behovet av distansundervisning för den enskilda eleven kan variera under ett läsår. Osäkra förutsättningar kring planering av distansundervisning kan innebära förhöjda personalkostnader, exempelvis i form av lärarresurser med specifik kompetens som inte kan användas fullt ut samt rekrytering av nya lärare under pågående läsår.

Det finns i nuläget inga erfarenheter att ta del av då inga gymnasieskolor har erhållit godkännande att bedriva distansundervisning som särskilt stöd, och den första grundskolan startade sin verksamhet med distansundervisning höstterminen 2024.

Utifrån ovanstående förutsättningar blir distansundervisning som särskilt stöd en verksamhet som är ytterst svår att planera och kostnadsberäkna. Täby kommun, som har varit i kontakt med Uppsala kommun som kostnadsberäknat för liknande verksamhet och erhållit godkännande från Skolinspektionen (för grundskolan), bedömer att verksamheten kommer att medföra en viss merkostnad för personal, under förutsättning att befintliga skollokaler i kommunen kan användas. Ytterligare kostnadsberäkningar behöver göras inför en eventuell ansökan om godkännande från Skolinspektionen.

Maria Assarsson  
Utbildningschef

Lillemor Larsson  
Chef Barn och utbildning

## **Bilagor**

- Presentationen *Utredning av förutsättningarna för att erbjuda distansundervisning som särskilt stöd i gymnasieskolan*, daterad den 30 september 2024.